

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 13 mars 1996

om statligt stöd från *Freistaat Bayern* till EKSG-stålföretaget *Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH*, Sulzbach-Rosenberg

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(96/484/EKSG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR
FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, särskilt artikel 4 c i detta,

med beaktande av kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG av den 27 november 1991 om gemenskapsregler för stöd till järn- och stålindustrin⁽¹⁾,

efter att övriga medlemsstater och berörd tredje part lämnats tillfälle att yttra sig enligt artikel 6.4 i ovan-nämnda beslut,

med beaktande av de yttranden som mottagits, och

med beaktande av följande:

I

Den 19 juli 1995 beslutade kommissionen, på grund av att *Freistaat Bayern* mellan juli 1994 och mars 1995 hade beviljat *Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH* (nedan kallat NMH) flera lån på totalt 24,1125 miljoner tyska mark (12,82 miljoner ecu), att inleda ett förfarande enligt artikel 6.4 i beslut nr 3855/91/EKSG (nedan kallat stålstödsakten). Med information från den tyska regeringen som underlag har kommissionen kommit till slutsatsen att beviljandet av lånen till företaget eventuellt inte kan jämföras med tillförsel av riskkapital enligt normal investeringspraxis i en marknadsekonomi och därför skulle

kunna utgöra ett statligt stöd som är oförenligt med stålstödsakten och Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (Parisfördraget).

I en skrivelse av den 25 september 1995 meddelade kommissionen den tyska regeringen om sitt beslut att inleda ett förfarande och anmodade den att lämna synpunkter och annan information som regeringen ansåg relevant. Svaret från de tyska myndigheterna av den 20 oktober 1995 innehöll ytterligare uppgifter om den bayerska delstatsregeringens motiv för att bevilja lånen. De hänvisade dessutom till sina brev av den 13 januari och den 15 maj 1995 som överlämnades i samband med det förfarande⁽²⁾ vilket inleddes den 30 november 1994. I de sistnämnda breven hänvisade de till sina skrivelser av den 15 juli, 14 september och 9 december 1994 i fråga om de planerade finansieringsåtgärderna inom ramen för Bayerns privatiseringsplan till förmån för NMH och *Lech-Stahlwerke GmbH* (nedan kallat LSW) och betonade att lånen bara kan bedömas i samband med planen (i avsnitt III till det här beslutet finns en utförlig redogörelse för den tyska regeringens ståndpunkt).

Kommissionen beslutade den 4 april 1995⁽³⁾ att den planerade förlustutjämnning på 125,7 miljoner mark (67,81 miljoner ecu) och investeringstillskottet på 56 miljoner mark (29,78 miljoner ecu) till förmån för NMH samt den planerade förlustutjämnningen på 20 miljoner mark (10,63 miljoner ecu) för LSW utgör statliga stöd som är ofören-

(¹) EGT nr L 362, 31.12.1991, s. 57.

(²) EGT nr C 173, 8.7.1995, s. 3.

(³) EGT nr L 253, 21.10.1995, s. 22.

liga med stålstödsakten och att Bayern följaktligen inte får bevilja dessa stöd. Dessa åtgärder var planerade i samband med den planerade privatiseringen av de andelar som delstaten Bayern innehar i NMH (45 %) och LSW (19,734 %) till *Aicher*-koncernen. Den tyska regeringen väckte talan vid Europeiska gemenskapernas domstol och yrkade att domstolen skulle ogiltigförklara kommissionens beslut⁽¹⁾. NMH väckte talan vid Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt och yrkade likaledes att förstainstansrätten skulle ogiltigförklara kommissionens beslut⁽²⁾.

Den 18 oktober 1995 beslutade kommissionen att de lån på 49,825 miljoner mark (26,5 miljoner ecu), som *Freistaat Bayern* beviljade NMH mellan mars 1993 och augusti 1994, utgör ett statligt stöd som är oförenligt med stålstödsakten och Parisfördraget och följaktligen skulle återbetalas⁽³⁾. Den tyska regeringen väckte talan vid EG-domstolen och yrkade att domstolen skulle ogiltigförklara kommissionens beslut⁽⁴⁾ och gjorde en ansökan enligt artikel 39 andra stycket i Parisfördraget. NMH väckte talan vid EG-domstolens förstainstansrätt och yrkade likaledes att förstainstansrätten skulle ogiltigförklara kommissionens beslut⁽⁵⁾.

Genom offentliggörandet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*⁽⁶⁾ av det brev i vilket kommissionen meddelade den tyska regeringen sitt beslut att inleda förfarandet anmodades de övriga medlemsstaterna och berörd tredje part att lämna synpunkter.

Under förfarandets gång har kommissionen mottagit följande synpunkter:

En nationell sammanslutning av stållverkare hänvisade till sitt yttrande i samband med det förfarande som inleddes den 30 november 1994, i vilket man hade hänvisat till en princip i lagstiftningen om statliga stöd inom gemenskapen, enligt vilken agerandet hos en privat investerare, i fråga om ett företag med blandat ägarförhållande som NMH, är en viktig indikator för om statens deltagande kan betraktas som normal praxis i en marknadsekonomi. Dessutom betonade sammanslutningen att *Freistaat Bayern*, som endast innehade 45 % av andelarna, var den enda delägare som beviljade lån mellan juli 1994 och mars 1995. Däremot deltog de andra delägarna inte i finansiering av företaget. Sammanslutningen stödde följaktligen kommissionens preliminära bedömning att lånen eventuellt utgjorde ett statligt stöd.

Kommentarerna skickades till den tyska regeringen per brev av den 18 januari 1996 tillsammans med en uppma-

ning att inkomma med synpunkter. De tyska myndigheterna svarade med ett brev av den 13 februari 1996, i vilket de vidhöll sin uppfattning att lånen endast bör ses i relation till den bayerska delstatsregeringens privatiseringsplan. Enligt den tyska regeringen beviljades lånen för att upprätthålla driften vid företaget tills den bayerska delstatsregeringens privatiseringsplan slutgiltigt kunde genomföras. Eftersom kommissionen i april 1995 hade beslutat att det statliga ekonomiska stöd som var nödvändigt för privatiseringen utgjorde ett otillåtet stöd, kunde privatiseringsplanen bara genomföras först efter det att EG-domstolen hade ogiltigförklarat beslutet, vilket den tyska regeringen utgick från att den skulle göra.

De tyska myndigheterna framförde att *Freistaat Bayern* kunde förvänta sig en återbetalning av lånen, om den behöll sina andelar och NMH uppnådde ett bättre rörelse- resultat.

II

Följande sakförhållande framgår av de mottagna uppgifterna:

Den 16 april 1987 inleddes konkursförfarandet om tillgångarna i stålverket *Eisenwerk-Gesellschaft Maximilianshütte mbH* (nedan kallat *Maxhütte*). Konkursförvaltaren beslutade att fortsätta driften av företaget och att upprätta en omstruktureringsplan. I mitten av 1990 övertog två nybildade bolag Maxhüttes i konkurs försatta verksamhet. *Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH* (NMH) övertog EKSG-produktsortimentet från den tidigare *Maxhütte* och *Robrwerke Neue Maxhütte GmbH* (RNM) övertog rörtillverkningen. NMH äger RNM till 85 % och resterande 15 % innehas av *Kühnlein* i Nürnberg som är huvudrepresentant för de stålrör som produceras.

NMH:s ursprungliga delägare var *Freistaat Bayern* (45 %), *Thyssen Edelmetallwerke AG* (5,5 %), *Thyssen Stahl AG* (5,5 %), *Lech-Stahlwerke GmbH* (11 %), *Krupp Stahl AG* (11 %), *Klöckner Stahl GmbH* (11 %) och *Mannesmann Röhrenwerke AG* (11 %)⁽⁷⁾. *Freistaat Bayern* övertog 1988 en andel på 19,734 % i LSW för att möjliggöra LSW:s engagemang i NMH. I sitt beslut av den 26 juli 1988 kom kommissionen till slutsatsen att det statliga engagemanget i de båda företagen inte innebar någon form av statligt stöd⁽⁸⁾.

I augusti 1992 underrättade den tyska regeringen kommissionen om den bayerska delstatsregeringens avsikt att bevilja NMH ett lån på 4,5 miljoner mark (2,4 miljoner ecu). Kommissionens uppfattning var att lånet

⁽¹⁾ Mål C-158/95, EGT nr C 208, 12.8.1995, s. 4.

⁽²⁾ Mål T-129/95, EGT nr C 229, 2.9.1995, s. 21.

⁽³⁾ EGT nr L 53, 2.3.1996, s. 41.

⁽⁴⁾ Mål C-399/95, EGT nr C 77, 16.3.1996, s. 5.

⁽⁵⁾ Mål T-2/96, EGT nr C 64, 2.3.1996, s. 23.

⁽⁶⁾ EGT nr C 312, 23.11.1995, s. 19.

⁽⁷⁾ Kommissionens beslut av den 27 juni 1989, se XIX:e rapporten om konkurrenspolitiken (1990) nr 75, s. 86, se EG-bulletinen 6-1989, nr 2.1.74.

⁽⁸⁾ Se XVIII:e rapporten om konkurrenspolitiken (1989) nr 198, s. 163.

inte utgjorde något statligt stöd, eftersom alla privata delägare var beredda att bevilja lån motsvarande sina andelar i företaget och på samma villkor. Delstaten har alltså agerat på samma sätt som företagets privata delägare. De tyska myndigheterna underrättades i ett brev av den 2 februari 1993 om detta beslut⁽¹⁾ och dess motivering.

Med ett avtal daterat den 7 december 1992 och den 3 mars 1993 överlät *Klöckner Stahl GmbH* sin bolagsandel i NMH till *Annahütte Max Aicher GmbH & Co. KG* (nedan kallat Annahütte), Hammerau, till ett pris av 1,00 mark (0,53 ecu). Den 14 juni 1993 överlät *Krupp Stahl AG*, *Thyssen Stahl AG* och *Thyssen Edelstahlwerke AG* sina bolagsandelar i NMH till ett pris av 200 000 mark (106 382 ecu) till LSW. Överlåtelsen av andelarna från de fyra ovan nämnda delägarna till de båda företag som tillhör *Aicher*-koncernen formellt skedde den 21 mars 1994, efter det att den bayerska delstatsregeringen hade gett sitt godkännande som krävs enligt bolagsordningen.

Ägarförhållandena framgår av följande uppställning:

Freistaat Bayern	45 %
LSW	33 %
Annahütte	11 %
Mannesmann Röhrenwerke AG	11 %

LSW och Annahütte kontrolleras av företaget *Aicher*.

NMH tillverkar cirka 299 kiloton råstål per år (kt/år) (kapacitet: 444 kt/år), 81 kt/år halvfabrikat och cirka 85 kt/år av grov- och tunnplåt (kapacitet: 258 kt/år). Dotterföretaget RNM tillverkar cirka 70 kt/år rör (kapacitet: 136 kt/år). NMH har för närvarande 870 anställda den 31 oktober 1995 och RNM har 560 anställda. NMH har sedan det bildades i mitten av 1990 aldrig gått med vinst. De sammanlagda förlusterna till slutet av 1994 fastställdes till 156,4 miljoner mark (83,19 miljoner ecu). För 1993 uppgick förlusterna till omkring 88 miljoner mark (46,8 miljoner ecu) och omsättningen låg på 216 miljoner mark (114,9 miljoner ecu). Förlusterna berodde till 25 % på det resultatöverföringsavtal som slöts med RNM. För 1994 hade NMH en omsättning på totalt 284 miljoner mark (151 miljoner ecu) och en förlust på cirka 44 miljoner mark (23,4 miljoner ecu) som till en tredjedel berodde på resultatöverföringsavtalet med RNM.

Allt sedan mars 1992 då *Thyssen*, *Krupp* och *Klöckner* meddelade de övriga delägarna att de tänkte avsluta sina engagemang, ansträngde sig *Freistaat Bayern* för att ta fram en bärkraftig plan för privatisering och omstrukturering av företaget. Den bayerska företagaren *Max Aicher*, som var engagerad i NMH via LSW, föreslog att företaget

skulle omstruktureras med utgångspunkt i den traditionella masugnstekniken och i samband därmed dra nytta av de synergieffekter som uppstod vid sammanslagningen av de bayerska stålföretagen NMH, Annahütte och LSW. *Freistaat Bayerns* kostnader för planen uppskattades till 200 miljoner mark (106,4 miljoner ecu). *Manfred Kühnlein*, rörhandlaren från Nürnberg som ägde 15 % av RNM, föreslog ett program med beteckningen M.A.R.S., i vilket en grupp av fjorton företag hade tagit i bruk en ny återvinningsteknik för fordonskarosser som utvecklats av *Voest Alpine AG* och *Mercedes Benz AG*. *Freistaat Bayerns* kostnader för denna plan uppskattades slutligen till 280 miljoner mark (148,9 miljoner ecu). År 1993 genomförde det tyska företaget *WASTE Management GmbH*, som tillhör det amerikanska återvinningsföretaget *WMX Technologies Inc.*, en undersökning om programmet skulle kunna användas till fordonsåtervinning och kom i början av 1994 fram till att planen inte var ekonomiskt bärkraftig. De bayerska myndigheterna bestämde sig i mars 1994 för *Aichers* förslag. I maj 1994 anmälde den tyska regeringen till kommissionen de ekonomiska åtgärderna som *Freistaat Bayern* tänkte vidta i samband med *Aicher*-planen.

Freistaat Bayern och *Max Aicher GmbH & Co. KG* överenskom i ett avtal den 27 januari 1995 att Bayern skulle avträda sin andel på 45 % i NMH till *Max Aicher GmbH & Co. KG* för 3,00 mark (1,59 ecu) och att Bayern skulle överta 80,357 % av de totala förlusterna för företaget i slutet av 1994. Om förlusterna hade uppgått till 156,4 miljoner mark (83,19 miljoner ecu), vilket de slutligen också fastställdes till, hade det belopp som delstaten skulle betala enligt avtalet uppgått till 125,7 miljoner mark (67,81 miljoner ecu). Delägarlånen från delstaten kunde enligt avtalet avräknas mot det planerade bidraget, så snart som avtalet trädde i kraft. Avtalsparterna har dessutom överenskommit att *Freistaat Bayern* skall ställa upp till 56 miljoner mark (29,78 miljoner ecu) för investeringar till förfogande. I ett andra avtal av den 27 januari 1995 överenskom Bayern och herr *Aicher* om att Bayern skulle sälja sin andel på 19,734 % av kapitalet i LSW för 1,00 mark (0,53 ecu) till herr *Aicher* och erlagga ett "utjämningsbelopp" på 20 miljoner mark (10,63 miljoner ecu) till LSW.

Den tyska regeringen har informerat kommissionen om ovannämnda finansieringsplaner. Den 4 april 1995 beslutade kommissionen att åtgärderna utgör ett statligt stöd och följaktligen inte får beviljas. Avtalen trädde alltså inte i kraft, då de hade avtalats under förutsättning att kommissionen gav sitt godkännande.

Den 13 januari och den 15 maj 1995 meddelade den tyska regeringen genom brev kommissionen att den bayerska delstatsregeringen, förutom de lån som var föremål för beslutet av den 18 oktober 1995, beviljat NMH följande lån för att säkra företagets vidare bestånd:

⁽¹⁾ Kommissionens beslut av den 23 december 1992, se EG-bulletinen 12-1992, nr 1.3.78.

Juli 1994	4,7	miljoner DM (2,47 miljoner ecu)
September 1994	10	miljoner DM (5,26 miljoner ecu)
Oktober 1994	4,3125	miljoner DM (2,27 miljoner ecu)
Mars 1995	5,1	miljoner DM (2,68 miljoner ecu)
24,1125 miljoner DM (12,68 miljoner ecu)		

Lånens löptid var tio år och de hade en ränta på 7,5 % per år och skulle endast amorteras årligen om NMH uppvisat vinst föregående år.

De övriga delägarna i NMH (*Mannesmann Röbrenwerke AG* (11 %), *LSW* (33 %) och *Annahütte* (11 %) har sedan december 1993 inte deltagit i finansieringen av företaget.

III

Den tyska regeringen har tagit ställning till kommissionens beslut att inleda ett förfarande och till det yttrande som mottagits. Den tyska regeringen anser att de aktuella lånen bara kan bedömas i samband med privatiserings- och omstruktureringsplanen och inte kan kategoriseras som statligt stöd.

Efter de tyska myndigheternas framställning beslutade *Freistaat Bayern* 1992 att avsluta sitt engagemang i NMH och försöka hitta en privatekonomisk lösning för företagets framtid. De bayerska myndigheterna förde segslitna förhandlingar med flera möjliga partner under hela 1993 och fram till maj 1994. I maj 1994 presenterades de ekonomiska åtgärderna för genomförandet av *Aicher*-planen för kommissionen. Den utfärdade sitt slutgiltiga beslut angående dessa åtgärder den 4 april 1995.

Om inte *Freistaat Bayern* som delägare hade skjutit till likvida medel hade NMH, som gick med förlust, inte kunnat överleva perioden till kommissionens slutgiltiga beslut angående de ekonomiska åtgärder som skulle möjliggöra privatiseringen. Bayern skall därför ha beviljat de aktuella lånen för att säkra den planerade avyttringen av sina andelar. Eftersom *Freistaat Bayern* med sina 45 % var huvuddelägare i NMH, motsvarade finansieringen av företaget det normala agerandet hos en solvent delägare i en marknadsekonomi med socialt ansvar. Detta gäller även om de övriga delägare som innehar majoriteten av andelarna inte är beredda att delta i finansieringen.

De tyska myndigheterna återoppar de ståndpunkter som de intagit under förfarandet i fråga om de planerade åtgärderna för finansieringen av privatiserings- och omstruktureringsplanen och där de angett de exempel som de finner lämpliga för att stödja uppfattningen att en privat långivare hade agerat likadant. De hänvisar särskilt till exemplet med den privata *Schörghuber*-koncernen i fallet *Heilit & Woerner Bau AG* (1).

agerandets av de övriga delägarna i NMH mellan juli 1994 och mars 1995 bör enligt de tyska myndigheterna inte användas som måttstock för normalt agerande från investerare i en marknadsekonomi. Delägarna *Annahütte* och *LSW*, som tillhör *Aicher*-koncernen, inställde finansieringen av NMH i augusti respektive december 1993. Anledningen var enligt uppgifter från tyska myndigheter att de var osäkra på att i framtiden kunna realisera sina planer med företaget. *Mannesmann* var endast intresserad av RNM och därför inte beredd att bidra till finansieringen av NMH. Enligt de tyska myndigheternas uppfattning motsvarar finansieringen av NMH genom dess huvudägare *Freistaat Bayern* i en sådan situation en privat kapitalgivares normala agerande, vilken förfogar över tillräckliga finansiella medel för att kunna bestå företaget med likvida medel för att säkerställa dess fortbestånd.

Den tyska regeringen fäster dessutom vikt vid att man vid bedömningen av stöden till NMH måste ta med företagets ringa andel på den europeiska stålmarknaden i beräkningen, som enligt den tyska regeringens uppgift är omkring 0,2 %.

IV

Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH är ett företag som omfattas av artikel 80 i Parisfördraget, då det tillverkar produkter som anges i bilaga I eftersom Parisfördraget, och bestämmelserna i Parisfördraget och stålstödsakten är därmed tillämpliga.

Med statligt stöd enligt artikel 4 c i Parisfördraget avses varje överföring av statliga medel till statliga eller privata stålföretag i form av aktieköp, kapitaltillskott eller liknande.

(1) En utförlig beskrivning av detta ärende finns i kommissionens beslut av den 4 april 1995, EGT nr L 253, 21.10.1995, s. 22.

de finansieringsåtgärder som inte utgör tillförsel av riskkapital i enlighet med den investeringspraxis som är gängse i en marknadsekonomi och med möjlighet till framtida avkastning eller annan utdelning (!).

Lånen på totalt 24,1125 miljoner mark (12,82 miljoner ecu), som *Freistaat Bayern* hade beviljat NMH, utgör en överföring av statliga medel till ett stålföretag. Det skall prövas om överföringen kan anses som tillförsel av riskkapital enligt normal investeringspraxis i en marknadsekonomi med utsikt till framtida återbetalning eller annan avkastning.

Vid bedömningen av frågan om ett visst tillhandahållande av statliga medel överensstämmer med normal praxis i en marknadsekonomi, har kommissionen som utgångspunkt alltid haft agerandet hos de privata investerare som befinner sig i exakt samma situation som staten. De privata delägarna i det aktuella företaget skulle vid bedömningen av frågan om en investering vore ekonomiskt förnuftigt enbart beakta företagets särskilda ekonomiska läge.

En privat delägare torde inte vara beredd att förse ett företag i svårigheter med ekonomiska medel om övriga delägare inte var beredda att bidra i enlighet med sin ägarandel. Enligt tysk rätt skall delägarlån som har beviljats eller inte dragits tillbaka under omständigheter då ett företags ekonomiska situation kräver att det antingen försätts i konkurs eller att extra riskkapital tillförs från delägare, i konkursfall behandlas som tillskott av eget kapital ("lån i syfte att ersätta eget kapital" enligt §§ 32a och 32b i *lagen om företag med begränsat ansvar*, nedan kallad "GmbHG"). Enligt denna lagstiftning är delägarlån som beviljas för att undvika ett företags insolvens och därmed sammanhängande konkurs principiellt att jämställa med tillskott av eget kapital. I § 26.2 i GmbHG refereras till *den allmänna principen* att delägare endast är beredda att skjuta till extra riskkapital om de övriga delägarna ställer nytt kapital till förfogande i förhållande till sina ägarandelar. En delägare är principiellt inte förpliktad att tillföra ett bolag med begränsad ansvarighet (GmbH) eget kapital som överstiger den egna tecknade kapitalandelen (§ 707

(!) Se EG-domstolen, mål C 40/85, Belgien mot kommissionen, REG 1986, s. 2321, 2345; mål C 303/84, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-1433, I-1476, kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG, EGT nr L 362, 31.12.1991, s. 57 stycke 5 under II, och meddelande från kommissionen till medlemsstaterna om statliga företag, EGT nr C 307, 13.11.1993, s. 3, punkt 10 – 21.

Bürgerliches Gesetzbuch) även om företaget i annat fall blir insolvent.

För att upprätthålla driften vid det konkurshotade företaget hade *Freistaat Bayern*, som innehar 45 % av andelarna i NMH, mellan juli 1994 och mars 1995 ställt 100 % av den av delägarna uppbringade likviditeten till förfogande. De till *Aicher*-koncernen hörande företagen hade inställt finansieringen av NMH i början av år 1994, omedelbart innan den bayerska delstatsregeringen fattade sitt slutgiltiga beslut om att realisera *Aicher*-planen. De återupptog inte heller bidragsgivandet sedan de utsetts att i framtiden inneha majoritet inom NMH, utan litade på delstatens beredskap att upprätthålla driften vid NMH tills kommissionen godkänt ytterligare statliga medel från delstaten Bayern.

Mannesmann Röbrenwerke AG var som delägare i NMH inte beredd att bidra till en omstrukturering av företaget. Motivet att behålla det industriella ledarskapet i RNM, kan visserligen vara en förklaring till varför man förhöll sig på annat vis än *Krupp*, *Thyssen* och *Klöckner*, men det bevisar inte att statens agerande motsvarar en privat kapitalplacersares agerande i en marknadsekonomi. Hade delägarlånen till NMH varit ekonomiskt motiverade och lönsamma, skulle privatföretaget *Mannesmann* beviljat dem.

Därför bevisar övriga privata delägars agerande, vilka innehar resterande 55 %, att en privat långgivare i en jämförbar situation inte skulle varit beredd att bidra med det kapital som delstaten Bayern ställde upp med.

Dessutom hade *Freistaat Bayern* inte vid någon tidpunkt kunnat förvänta sig återbetalning av lånen. Om NMH hade gått i konkurs hade lånen behandlats enligt de ovan nämnda rättsliga föreskrifterna (§§ 32a och 32b i GmbHG) som eget kapital och delstaten hade kunnat få en återbetalning först när övriga fordringsägare erhållit full betalning, vilket var högst osannolikt.

Förutom det var *Freistaat Bayern* vid den tidpunkt då de aktuella lånen beviljades beredd att avstå från fordringarna på dessa lån för att möjliggöra försäljningen av sina andelar i NMH och bevara arbetstillfållen i den struktursvaga regionen Oberpfalz. Bayern hade redan i mars 1994 tagit

beslut för *Aicher*-planen, vilken innebar att de skulle avstå från en återbetalning. I maj 1995 meddelade Bayern kommissionen sin avsikt att likvidera ca 80 % av de till 1994 uppkomna förlusterna, som slutligen beräknades till 126,7 miljoner mark (67,81 miljoner ecu). De lån som Bayern beviljat fram till dess att privatiseringsavtalet trätt i kraft kunde enligt den anmälda planen avräknas mot det tilltänkta stödet.

En privat långgivare skulle i en marknadsekonomi åtminstone på sikt vänta sig en lönsamhet av lån eller annan finansiering. I denna fråga förklarade EG-domstolen i sin dom av den 21 mars 1991⁽¹⁾ följande: "Om kapitaltillskott från en offentlig investerare även på lång sikt bortser från alla utsikter till avkastning, skall de anses (. . .) som stöd."

Freistaat Bayerns agerande vid beviljandet av de aktuella lånen motsvarar följaktligen inte det normala agerandet hos en privat investerare i en marknadsekonomi. De exempel som de tyska myndigheterna har anfört bevisar inte heller motsatsen. Kommissionen har i sitt beslut av den 4 april 1995 tydligt klarlagt att exemplen inte utgör bevis för att en privat investerare även utan goda utsikter till ekonomiska fördelar skulle vara beredd att ställa kapital till förfogande.

Inte heller exemplet med den privata bayerska koncernen Schörghuber, som efter en avslutande förlustutjämnning överfört sina andelar i *Heilit & Woerner Bau AG* till *Walter Bau AG*, är något bevis för att privata investerare skulle vara beredda att hålla ett förlustbringande företag vid liv endast för att uppfylla påstått allmännyttiga förpliktelser i en marknadsekonomi med socialt ansvar. Visserligen inträffar det att privata företag och privatpersoner ibland ställer medel till förfogande för välgörenhet eller allmännyttiga ändamål. Ett sådant agerande skiljer sig dock markant från den marknadsekonomiskt orienterade privata investerarens agerande och kan inte användas som måttstock för jämförelse mellan statligt agerande och det typiska agerandet av privata investerare i en marknadsekonomi.

Delstatens agerande i det aktuella fallet kan mycket väl bero på delstatsregeringens önskan att undvika sociala problem i en struktursvag region, att undvika att allmänheten gör den ansvarig för ett företags konkurs samt att hjälpa ett företag som råkat i svårigheter att återfå sin lönsamhet. Skäl av det slaget är typiska vid beviljande av stöd.

De är å andra sidan inget bevis för ett ekonomiskt stöd som beviljas av sådana skäl inte utgör ett statligt stöd enligt artikel 4 c i Parisfördraget och artikel 1 i gemenskapsreglerna för stöd till stålindustrin.

Slutsatsen är därför att de delägarlån på totalt 24,1125 miljoner mark (12,82 miljoner ecu), som *Freistaat Bayern* beviljat NMH under perioden juli 1994 – mars 1995 utgör ett statligt stöd.

Stödelementet i lånen utgörs inte av speciellt fördelaktiga räntevillkor, utan av lånebeloppet i sig. Lånen kan jämföras med tillförande av eget kapital, då *Freistaat Bayern* i egenskap av långgivare bara hade fått en årlig avbetalning av lånet om företaget hade uppvisat vinst föregående år. Detta är normalt när eget kapital tillförs. Lånen skulle i händelse av senare konkurs behandlas på liknande vis som tillskott av eget kapital ("lån i syfte att ersätta eget kapital", se §§ 32a och 32b i GmbHG), För *Freistaat Bayern* fanns aldrig några rimliga utsikter till amortering av det lån som gavs i syfte att ersätta eget kapital. Därför kan lånebeloppet i sig betraktas som tillförsel av eget kapital genom en delägare i ett GmbH som befinner sig i svårigheter.

Enligt artikel 4 c i Parisfördraget är statligt stöd till stålföretag förbjudet. I gemenskapsreglerna för stöd till stålindustrin, som antagits enligt artikel 95 i Parisfördraget med rådets enhälliga instämmande, anges att vissa slag av stöd kan anses vara förenliga med den gemensamma marknaden. Till dessa hör bl.a. stöd för forskning och utveckling (artikel 2), miljöskydd (artikel 3) och nedläggningar (artikel 4) samt stöd inom ramen för generella regionala stödprogram för investeringar i vissa områden av gemenskapen (artikel 5). De stöd som beviljats NMH omfattas inte av någon av dessa kategorier.

V

Kommissionen drar därför slutsatsen att de stöd på 24,1125 miljoner mark (12,82 miljoner ecu) som *Freistaat Bayern* beviljat EKSG-stålföretaget *Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH* under perioden juli 1994 till mars 1995 i form av lån utgör ett statligt stöd som är oförenligt med Parisfördraget och stålstödsakten.

Alla olagligen beviljade stöd skall krävas tillbaka från det mottagande företaget. Återbetalningen skall ske enligt förfaranden och bestämmelser i tysk lag med en ränta som grundar sig på den räntesats som används som referensränta vid bedömningen av regionala stödordningar, räknat från den dag då stödet beviljades.

⁽¹⁾ Italien mot kommissionen (ENI Lanerossi), REG 1991, I-1433, I-1476, punkterna 21 och 22.

NMH:s obetydliga marknadsandel på den europeiska marknaden för stålprodukter saknar betydelse för återbetalningen av olagligen beviljade stöd. Alla statliga stöd som inte godkänts av kommissionen i enlighet med Parisfördraget eller med gemenskapsreglerna för stöd till stålindustrin är otillåtna, oavsett om endast en ringa snedvridning av konkurrensen blir följden på grund av det aktuella företags storlek.

Det finns ingen laglig grund att skjuta upp återkrävandet av de otillåtna stöd som beviljats utan att kommissionens beslut om stödets förenlighet med den gemensamma marknaden inväntats. Parisfördraget och stålstödsakten gäller utan åtskillnad för alla europeiska EKSG-stålföretag. Inget företag skall kunna dra nytta av statens beredvillighet att i strid med dess skyldigheter enligt artikel 6.2 i stålstödsakten överföra statliga medel till företaget.

Det finns ingen anledning att skjuta upp återkrävandet av de olagligen beviljade stöden i det aktuella fallet tills EG-domstolen och EG:s förstainstansrätt fattat beslut i målen C-158/95 och T-129/95. Talan mot kommissionens beslut att vissa åtgärder för finansiering av ett stålföretag utgör stöd och därför inte får beviljas har ingen suspensiv effekt.

Det företag som skall gynnas genom sådana finansieringsåtgärder får inte erhålla statligt stöd med vilket det är möjligt att upprätthålla driften tills domstolen fattat ett slutgiltigt beslut. Det faktum att kommissionen och en medlemsstat är av olika uppfattning om huruvida en planerad finansieringsåtgärd är ett statligt stöd, betyder inte att företaget i fråga får ta emot drifstöd som i alla andra fall är förbjudna för företag inom EKSG-stålsektorn.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det belopp på 24,1125 miljoner tyska mark som *Freistaat Bayern* beviljat EKSG-stålföretaget *Neue Maxhütte*

Stahlwerke GmbH, Sulzbach-Rosenberg, i fyra delar under perioden juli 1994 – mars 1995 i form av lån, utgör ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden och som är förbjudet enligt Parisfördraget och kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG.

Artikel 2

Tyskland skall kräva tillbaka stöden från det mottagande företaget. Återbetalningen skall ske enligt förfaranden och bestämmelser i tysk lag med en ränta som grundar sig på den räntesats som används som referensränta vid bedömningen av regionala stödordningar, räknat från den dag då stödet beviljades.

Artikel 3

Tyskland skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 13 mars 1996.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen